

staaende og yde Betyggelse for Samfundets jævne og rolige Gang. Og i det andet Kammer de ved umiddelbare Folkevalg med liden eller ingen Census kaarne Mænd som Fremskridtets og Bevægelighedens Ordførere. Men, tilføjer han, fra Statsideens Standpunkt, er den ene af disse to Retninger lige saa uundværlig som den anden.

Nu skal jeg ikke komme ind paa det af Højremindretallet stillede Ændringsforslag til Valgkredsordningen, saasom min ærede Kollega for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) jo har gjort det og maaske yderligere vil faa Lejlighed til dertil at knytte nogle Bemærkninger. Men vi kunne jo fra vor Side med stor Tilfredsstillelse se, at det Forslag, som her er blevet fremsat, har vundet Anerkendelse langt udenfor Højres Kreds. Nu glæder det mig, at det ærede Medlem i Dag læste op, hvad Etatsraad Andersen den Gang foreslog som Højres Ordfører. For det er jo ikke ganske det samme, som det ærede Medlem udtalte forleden Dag, da han gav det. Da udtalte det ærede Medlem nemlig, at den Gang havde jo Højre i sin Dagsorden stillet Forslag om en midlertidig Valgkredsordning og villet acceptere denne, for saa vidt som Grundlovsændringens Vej var spærret. Men jeg vil dog fremhæve overfor det, det ærede Medlem sagde forleden Dag, men altsaa ikke overfor, hvad det ærede Medlem sagde i Dag, at det, der stod i Dagsordenen, var ikke en midlertidig Valgkredsordning, men en Omlægning af de bestaaende Kredse, altsaa af de 114 Kredse, som den Gang vare. Men hvad gaar det ærede Medlem nu med til? Nu er det ærede Medlem med til ikke alene at fjerne de største Uligheder, der ere til Stede med Hensyn til Valgkredsenes Størrelse, nej, det ærede Medlem er jo med til at gribe ind i uhyre mange Kredse over det ganske Land og lave en Valgkredsordning med nogenlunde lige store Valgkredse; og saa ville vi ganske sikkert om kort Tid faa at høre: Ja, det er jo godt nok, her ere Valgkredsenes nogenlunde lige store, den gamle Ulempe er jo fjernet, og dermed er det jo i Orden. Nej, Højre vilde den Gang ikke alene gerne være med til, hvad der den Gang stod i Dagsordenen — det blev ikke vedtaget, for det blev taget tilbage —, men Højre vilde for den Sags Skyld ogsaa nok gaa med til en lille Udvidelse af Valgkredsenes; det havde vi i og for sig ikke noget imod, hvis man ad den Vej kunde opnaa Retfærdighed. Men den Gang Højre i 1905 fremsatte dette om Forholdstalsvalgmaadens Ind-

førelse som sit Ønske, ved det ærede Medlem jo meget godt, at det var en Følge af, at man havde set paa de Resultater, som de 3—4 Folketingsvalg havde givet efter Valgkredsordningen af 1894. Da var man jo kommen til at se klart, at ad den Vej var det umuligt eller saa at sige umuligt at faa et Folketing, som giver den Repræsentation for Befolkningen, som det dog er alles Ønske, at Folketinget egentlig skal være; det er umuligt, selv naar man tager Egne i Landet frem, hvor Valgkredsenes ere nogenlunde lige store. Vi have tidligere drøftet det udførligt, og jeg skal ikke komme ind derpaa, men i de sidste Aar før 1905 voksede denne Tanke sig efterhaanden frem i Højre, at Forholdstalsvalgmaaden er det eneste, som bringer Orden i disse Sager, og derfor har Højre, efter i 1905 at have stillet dette Forslag til Dagsorden, som altsaa for øvrigt blev trukket tilbage, senere foreslaaet gennem den samme Ordfører. Idet Folketinget udtaler sin Forventning om, at Ministeriet fremdeles vil arbejde for en Ændring af Grundlovens § 32, gaar Tinget over til Dagsordenen.

Det var i 1906. Naar de ærede Medlemmer sammen med de øvrige Partier undtagen Højre stillede Forslag til en Grundlovsændring den Gang i 1906, deltog Højre ikke i dette Forslag, men stillede et selvstændigt Forslag, gaaende ud paa Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden, og det have Højres Repræsentanter her gjort i fuld Tilslutning til Højrepartiet ude i Landet, som i 1906 paa sit Delegeretmøde har udtalt: „Mødet gentager Højres Krav om en Ordning af Valgene til Folketinget, hvorved der sikres alle Vælgere ligelig Adgang til Repræsentation i dette Ting. Dette Maal kan kun naas gennem Forholdstalsvalg“. Det staar der i Højres Vedtagelse, og Aar efter Aar siden den Tid har Højre med voksende Styrke gentaget det samme, med voksende Styrke, fordi det gennem de afholdte Valg er blevet klarere og klarere, at selv med lige store Kredse kommer man ikke til den Repræsentation, som er ønskelig, og som det ærede Medlem ogsaa ønsker.

Thi hvorledes ønsker det ærede Medlem Folketinget sammensat. Lad os holde os lidt til 1905. Det ærede Medlem vilde gerne drage Højres Stilling i 1905—06 frem, men lad os dvæle et Øjeblik ved det ærede Medlems egen Stilling den Gang. Der siger det ærede Medlem, som han gentagne Gange har udtalt — det er den 30. Marts 1905 —: „Jeg lægger Hoved-